

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Президії НАН України
від 04.11.2020 № 230

ПОЛОЖЕННЯ
про Комісію при Президії НАН України
із захисту науки, протидії псевдонауці
та фальсифікації наукових досліджень

1. Комісія при Президії НАН України із захисту науки, протидії псевдонауці та фальсифікації наукових досліджень (далі – Комісія) є консультативно-дорадчим органом при Президії НАН України. Комісія створена з метою сприяння НАН України в протидії проявам пропаганди псевдонаукових поглядів та проєктів, а також інформування суспільства, центральних органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування про сучасний рівень наукових знань, роль науки та НАН України у розв'язанні фундаментальних світоглядних проблем і актуальних проблем суспільного розвитку.

1.1. Діяльність Комісії здійснюється у взаємодії з секціями, відділеннями і установами НАН України, структурними підрозділами апарату Президії НАН України.

1.2. Комісія у своїй діяльності керується чинним законодавством України, Статутом НАН України, рішеннями Загальних зборів НАН України, Президії НАН України, Положенням про порядок створення та діяльності наукових рад, комітетів і комісій НАН України, затвердженим постановою Президії НАН України від 31.01.2018 № 41, цим положенням.

1.3. Комісія ліквідується постановою Президії НАН України.

2. Основними завданнями Комісії є:

2.1. Участь у розробленні та реалізації заходів наукового, організаційного та правового характеру, спрямованих на протидію розповсюдженню псевдонаукових відомостей, створення умов для ширшого ознайомлення суспільства, органів влади усіх рівнів з передовими науковими досягненнями, висвітленні ролі науки у сучасному державному і суспільному розвитку.

2.2. Підготовка пропозицій та матеріалів для Президії НАН України, центральних органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, засобів масової інформації з питань протидії розповсюдженню псевдонаукових поглядів та проєктів, фальсифікації наукових досліджень.

2.3. Координація заходів наукових установ, організацій і підприємств, наукових і науково-педагогічних працівників у протидії розповсюдженню псевдонаукових відомостей.

3. Комісія відповідно до основних завдань:

3.1. Сприяє активній протидії розповсюдженню псевдонаукових відомостей у науковій періодиці, засобах масової інформації.

3.2. Підтримує зв'язки із громадськими організаціями, засобами масової інформації з питань висвітлення передових наукових досягнень, ролі науки у розв'язанні фундаментальних світоглядних проблем та актуальних проблем суспільного розвитку.

3.3. Вивчає і узагальнює досвід відділень НАН України, наукових установ і фахівців НАН України щодо протидії псевдонауці та фальсифікації наукових досліджень.

3.4. Сприяє проведенню наукових конференцій, семінарів, круглих столів, дискусійних форумів з питань протидії розповсюдженню псевдонаукових відомостей та проєктів.

3.5. Готує і за необхідності виносить на обговорення Президії НАН України питання за профілем Комісії.

3.6. Готує і подає на розгляд Президії НАН України та оприлюднює доповіді щодо стану протидії розповсюдженню псевдонаукових поглядів та боротьби з фальсифікацією наукових досліджень.

3.7. Встановлює контакти, здійснює міжнародну співпрацю, обмін інформацією та досвідом роботи з подібними комісіями, що функціонують у складі національних академій наук інших країн.

4. Комісія має право:

4.1. Створювати для розгляду питань, що належать до її повноважень, експертні групи, залучати до участі в них спеціалістів установ НАН України, наукових установ і організацій національних галузевих академій наук, закладів вищої освіти, центральних органів виконавчої влади (за їх згодою).

4.2. Заслуховувати в установленому порядку на своїх засіданнях повідомлення керівників і працівників наукових установ, організацій та закладів вищої освіти, представників центральних органів виконавчої влади (за їх згодою) про стан та досвід протидії розповсюдженню псевдонаукових відомостей.

4.3. Одержувати в установленому порядку від центральних органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, наукових установ, організацій і закладів вищої освіти, засобів масової інформації документи, матеріали та інформацію, необхідні для виконання покладених на неї завдань.

5. Структура та організація роботи Комісії:

5.1. Комісія формується у складі голови, заступників голови, секретаря і членів комісії.

Склад Комісії затверджується рішенням Президії НАН України терміном на 5 років. Голова Комісії має право вносити у разі необхідності до Президії НАН України пропозиції щодо зміни її складу.

5.2. У Комісії може бути створено бюро у складі голови, його заступників, секретаря і членів бюро.

5.3. Очолює діяльність Комісії її голова.

За його відсутності керівництво Комісією здійснює один з його заступників.

5.4. Голова Комісії затверджує план роботи Комісії, організує її роботу, головує на засіданнях Комісії, розподіляє обов'язки між членами Комісії, організує підготовку звіту про здійснену роботу і найважливіші результати діяльності Комісії.

5.5. Заступник голови Комісії:

- керує одним або кількома напрямками діяльності Комісії;
- бере участь у плануванні роботи Комісії;
- бере участь у підготовці звіту про здійснену роботу і найважливіші результати, отримані в рамках діяльності Комісії.

5.6. Секретар Комісії:

- організаційно забезпечує роботу Комісії, готує робочі матеріали до засідань, оформляє протоколи засідань;
- готує і погоджує з головою проекти документів та інших матеріалів для обговорення на засіданні Комісії;
- розсилає членам Комісії документи та матеріали;
- організовує і готує звіт про здійснену роботу і найважливіші результати;
- забезпечує збереження документації Комісії.

5.7. Члени Комісії:

- беруть участь у виконанні завдань, що покладені на Комісію;
- беруть участь у засіданнях Комісії, призначених її головою;
- подають пропозиції до планів роботи та поточної діяльності Комісії з метою підвищення її ефективності;
- отримують інформацію про діяльність Комісії;
- подають пропозиції щодо формування порядку денного засідання Комісії;
- беруть участь у підготовці матеріалів із розглянутих питань;
- виступають з доповідями на засіданнях Комісії.

5.8. Засідання Комісії проводяться в міру необхідності, але не рідше ніж один раз на квартал. Засідання вважається правомочним, якщо на ньому присутні не менше половини її членів.

5.9. Рішення Комісії приймається простою більшістю голосів, присутніх на засіданні членів Комісії.

На час перерви між засіданнями Комісії оперативну роботу може здійснювати бюро, яке правомочне ухвалювати рішення з наступним затвердженням цих рішень на засіданнях Комісії.

5.10. Рішення Комісії оформлюється протоколом, який підписується її головою та секретарем, а в разі відсутності голови – його заступником, який головував на засіданні.

5.11. Організаційне та матеріально-технічне забезпечення роботи Комісії здійснює Президія НАН України.

5.12. У кінці кожного року у терміни, встановлені Президією НАН України, Комісія подає до Президії НАН України звіт про свою діяльність за поточний рік, підписаний її головою або заступником.

5.13. Для листування Комісія має свій бланк, а для висвітлення своєї діяльності може мати сайт.

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Президії НАН України
від 04.11.2020 № 230

СКЛАД

Комісії при Президії НАН України із захисту науки,
протидії псевдонауці та фальсифікації наукових досліджень

1. **НАУМОВЕЦЬ**
Антон Григорович – член Президії НАН України,
академік НАН України – голова
2. **МОСЯКІН**
Сергій Леонідович – директор Інституту ботаніки
ім.М.М.Холодного НАН України,
член-кореспондент НАН України –
заступник голови
3. **АЖНЮК**
Богдан Миколайович – директор Інституту мовознавства
ім.О.О.Потебні НАН України,
доктор філологічних наук, професор
4. **БОРИСЕНКО**
Олександр Андрійович – головний науковий співробітник
Математичного відділення Фізико-
технічного інституту низьких
температур ім.Б.І.Веркіна НАН
України, член-кореспондент НАН
України
5. **ГЛАДУН**
Олександр Миколайович – заступник директора Інституту
демографії та соціальних досліджень
ім.М.В.Птухи НАН України,
член-кореспондент НАН України
6. **ДЕНИСОВ**
Віталій Юрійович – заступник директора Інституту
ядерних досліджень НАН України,
член-кореспондент НАН України
7. **ЄРМОЛЕНКО**
Анатолій Миколайович – директор Інституту філософії
ім.Г.С.Сковороди НАН України,
член-кореспондент НАН України
8. **КУБЕНКО**
Веніамін Дмитрович – завідувач відділу Інституту механіки
ім.С.П.Тимошенка НАН України,
академік НАН України

9. ЛІСОВСЬКИЙ
Сергій Антонович – заступник директора Інституту географії НАН України, доктор географічних наук
10. ЛИПКІВСЬКИЙ
Костянтин Володимирович – провідний науковий співробітник Інституту електродинаміки НАН України, доктор технічних наук, професор
11. МАЙСТРЕНКО
Анатолій Львович – завідувач відділу Інституту надтвердих матеріалів ім.В.М.Бакуля НАН України, член-кореспондент України
12. МАЛЦЬКИЙ
Борис Антонович – директор Державної установи «Інститут досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім.Г.М.Доброва НАН України», доктор економічних наук
13. МАРЧЕНКО
Олександр Олександрович – завідувач відділу Міжнародного науково-навчального центру інформаційних технологій та систем НАН України та МОН України, доктор фізико-математичних наук, професор
14. ОМЕЛЬЧУК
Анатолій Опанасович – заступник директора Інституту загальної та неорганічної хімії ім.В.І.Вернадського НАН України, член-кореспондент НАН України
15. ПЕЛИХ
Володимир Олександрович – заступник директора Інституту прикладних проблем механіки і математики ім.Я.С.Підстригача НАН України, доктор фізико-математичних наук
16. ПІВЕНЬ
Оксана Олександрівна – провідний науковий співробітник Інституту молекулярної біології і генетики НАН України, доктор біологічних наук

17. СЕНЕНКО
Антон Ігорович – старший науковий співробітник
Інституту фізики НАН України,
кандидат фізико-математичних наук
18. ШАРАПОВ
Сергій Геннадійович – завідувач лабораторії
Інституту теоретичної фізики
ім.М.М.Боголюбова НАН України,
доктор фізико-математичних наук
19. ПРОКОПЕНКО
Володимир Михайлович – старший науковий співробітник
Сектору хімічних і біологічних наук
Науково-організаційного відділу
Президії НАН України,
кандидат хімічних наук – секретар